

به نام خدا

عنوان: اصلاح الگوی مصرف، ورزش و اقتصاد

نویسنده: ناهید کرمی کبیر^(۱)، علی کرمی کبیر^(۲)

(۱) عضو هیئت علمی گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان، ایران

(۲) عضو هیات مدیره و فعالیت در بنیاد خیریه معلولین ایرانیان

مقدمه و هدف:

ورزش مثل معدن طلائی می ماند که در جایی دور دست باشد و نتوان از آن بهره برد. اهمیت ورزش و تربیت بدنی به عنوان یکی از موجبات سلامتی جسمی و روحی و نیز افزایش طول عمر بسیار روشن است. از لحاظ جسمانی، منشا بسیاری از بیماری‌های شایع، ممکن است فقر حرکتی و نبود تحرک و ورزش مکفی باشد. از لحاظ روحی نیز عدم تحرک و بازی به میزان کافی، موجب سستی و خمودگی شده، شخصیت فرد را متزلزل می‌نماید. ورزش موجب سلامتی و شادابی مردم جامعه است. خود موجب پیشگیری از بیماری‌ها بوده و کمکی است به اقتصاد جامعه. به همین خاطر تحقیقی با هدف بررسی تاثیر ورزش بر اقتصاد انجام گرفت.

روش اجرا: پژوهش حاضر یک مطالعه مروری است، که برای جمع‌آوری مطالب از کتب و مقالات معتبر و جدید علمی و یافته‌های اینترنتی استفاده شده است.

یافته‌ها: با توجه به مطالعات موجود ورزش در همه موارد باعث بهبود انواع بیماریها، جلوگیری از ایجاد بیماری، بهبود کیفیت زندگی، احساس شاد بودن، کاهش اختلالات خلقی و کاهش هزینه‌های درمانی می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجایی که اکثر افراد جامعه به علت بی‌حرکتی و عدم انجام ورزش دارای مشکلات متعدد جسمی و روحی هستند. لذا برای افزایش کیفیت زندگی آنها، برنامه‌های خاص آموزشی جهت بالا بردن سطح دانش و اطلاعات افراد، خانواده‌ها و جامعه در مورد ورزش پیشنهاد می‌گردد. تا بتوانیم از طریق کاهش هزینه‌های درمانی هر چه بیشتر در اقتصاد ایرانی پویا و فعال موفق باشیم

واژگان کلیدی: اصلاح الگوی مصرف، ورزش، اقتصاد.

مقدمه:

ورزش مثل معدن طلائی می ماند که در جایی دور دست باشد و نتوان از آن بهره برد. اهمیت ورزش و تربیت بدنی به عنوان یکی از موجبات سلامتی جسمی و روحی و نیز افزایش طول عمر بسیار روشن است. از لحاظ جسمانی، منشا بسیاری از بیماری‌های شایع، ممکن است فقر حرکتی و نبود تحرک و ورزش مکفی باشد. از لحاظ روحی نیز عدم تحرک و بازی به میزان کافی، موجب سستی و خمودگی شده، شخصیت فرد را متزلزل می‌نماید. ورزش موجب سلامتی و شادابی مردم جامعه است. خود موجب پیشگیری از بیماری‌ها بوده و کمکی است به اقتصاد جامعه. امروزه در عصر پیشرفت علم و تکنولوژی که نیازمندی‌ها و احتیاجات و شرایط جدیدی را به وجود آورده از ورزش به منظور تولید و بازدهی صنعتی بیشتر و اقتصاد قوی‌تر و شکوفاتر نیز استفاده می‌شود. برای مثال در بسیاری از کشورهای صنعتی، دسته‌ها و گروه‌های ورزشی و واحدهای خاص ورزشی، متشکل از کارگر و کارکنان کارخانه‌ها و مراکز تولیدی و اقتصاد و تجاری شکل می‌گیرد و از ورزش برای تجدید قوای فکر و مغز، رفع خستگی مزاجی و فکری برای افزایش توان عمومی و آمادگی عمومی جسمی و روحی استفاده شده، در نتیجه بازدهی اقتصادی بیشتر را تضمین می‌کنند. در برخی از جوامع صنعتی که روابط تجاری و بازرگانی جهت کسب منافع اقتصادی، بارزترین شکل رابطه اجتماعی را تشکیل می‌دهند نوعی از تربیت بدنی و ورزش، متناسب با هدف‌های اقتصادی اینگونه جوامع به وجود می‌آید. برای مثال با ایجاد همبستگی میان کارگران و کارکنان موسسات صنعتی اقتصادی در این کشورها و تحکیم روابط اجتماعی میان آنها با تلقیق این فکر که همانند تیم ورزشی همه از یک مرکز تولید بوده ولی باید برای تولید دسته‌جمعی و برتر از دیگر مراکز تولیدی بیشتر تلاش نمایند، برای افزایش محصولات استفاده می‌کنند. انتقال مسابقه در رقابت‌های فرد و گروهی کسب رکورد و موفقیت و وجهه اجتماعی برتر از میدان ورزشی به محیط کار و تولید، روش‌هایی است که برای بالا رفتن سرعت تولید محصولات صنعتی و اقتصادی استفاده

می‌شود (پاشا ۱۳۸۸). در طول تاریخ، فعالیت های ورزشی بیشتر به منظور حفظ تندرستی و سرگرمی مورد استفاده عموم قرار گرفته است (باقری ۱۳۸۸).

مفهوم نظام اقتصادی:

نظام اقتصادی یکی از مهمترین نظام های اجتماعی اصلی است؛ چرا که در ایجاد ساختار اجتماعی، به عنوان یک کل دخالت دارد. نظام اقتصادی شاهرگ توسعه اجتماعی تکیه گاه آن است و در رابطه میان فعالیت اقتصادی و دیگر فعالیت ها و مظاهر مربوط به وجود اجتماعی انسان تجلی می کند. کارکرد نظام اقتصادی را می توان در بخش های زیر خلاصه کرد:

- تولید (production)، که با بهره برداری از مواد خام و منابع درآمد در تولید کالاها و خدمات متکی است.
 - توزیع (distribution)، که شامل انتقال مواد تولید به گروه های مولد و از آنجا به گروه های مصرف کننده می شود.
 - مصرف (consumption)، که بر پایه استفاده و به کار گیری کالاها و اجناس یا خدمات استوار است (باقری ۱۳۸۸).
- سهم ورزش در تقویت اقتصاد:

بطور کلی، فعالیت های بدنی و ورزش در نظام تأییراتی با درجات متفاوت می نهند. این تأثیرات به چند عامل بستگی دارد که شاید مهمترین آنها ماهیت الگوی اجتماعی - اقتصادی حاکم بر کشور باشد. ارزش های فراوان وجود دارد که ورزش و فعالیت های بدنی می تواند به اقتصاد عرضه کند؛ برای نمونه، می توان از تثبیت کار بدنی و شکل دهی به گرایش های مثبت در این زمینه نام برد؛ چرا که عناصر تولید، به عنوان نخستین مؤلفه های اقتصاد، مستلزم وجود نیروهای کاری ماهری است که برای نقش خود در پیشبرد چرخ تولید ملی ارزش قائل باشند و کار بدنی را نه تنها عیب ندانند بلکه به آن حرمت نیز بگذارند؛ زیرا عاقلانه نیست که همه جوانان جامعه به یقه سفیدهایی بدل شوند که به سمت مشاغل دفتری و مدیریتی خیز بر میدارند و از پذیرفتن کارهایی که مستلزم تلاش بدنی و فعالیتهای جسمی است دوری می کنند.

ایکائوس (eckaus)، پژوهشگر علوم تربیتی، معتقد است که فعالیتهای تربیتی، از جمله فعالیتهای بدنی، از ارزش اقتصادی بالایی برخوردارند. وی از این نظریه که استعدادها ی انسان، به رغم وجود محیط نامناسب یا شرایط نامساعد و یا تربیت نا سالم، بالنده و شکوفا می شوند بشدت انتقاد می کند؛ شاید همین، اقتصاددان نامی "مارشال" را بر آن داشته است تا بگوید که ارزشمندترین نوع سرمایه گذاری، سرمایه گذاری انسانی میباشد. در دنیای مدرن، نخستین مسأله بهداشتی پایین بودن سطح آمادگی جسمانی است که این، خود خسارت های مادی و انسانی بزرگی برای دولت به بار می آورد؛ زیرا سرمایه زیادی صرف ساعات کار تلف شده می شود که این، خود به وخامت و افت تولید می انجامد.

بندهای فصل پنجم از منشور بین المللی تربیت بدنی و ورزش یونسکو به ضرورت همکاری حکومت ها و نهادهای عمومی و سازمان های خصوصی ذیربط در راستای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و ابزارهای مناسب و کافی برخوردار از شرایط ایمنی و سلامت قابل قبول در مناطق عمرانی جدید اشاره می کند. در دیباچه فصل نخست این منشور نیز تأکید شده است که تربیت بدنی و ورزش حق اصلی همه مردم می باشد. اما هجوم سرمایه گذاری ها در عرصه ورزش سبب شده است که اکثر افراد جامعه، بویژه در کشورهای جهان سوم، بدشواری بتوانند از این حق طبیعی خود در فعالیتهای بدنی و ورزش استفاده کنند. نمونه آن را می توان در منحصر شدن باشگاههای ورزشی به برخی طبقات بالای جامعه مشاهده نمود. این، خود یکی از اشکال تبعیض طبقاتی است (باقری ۱۳۸۸).

ورزش در ایران همیشه به عنوان یکی از مباحث فرعی در اقتصاد مورد توجه قرار گرفته است. موضوعی که در کشورهای توسعه یافته به عنوان یک رکن مهم اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به آن نگاه می شود. کشورهایی نظیر آلمان، بخش قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی خود را از طریق رونق اقتصادی ورزش به دست می آورند. اما در ایران کمتر از ۱ درصد از تولید ناخالص داخلی از طریق اقتصاد ورزش تامین می شود. اقتصاد از جمله مقوله هایی است که در همه ی حوزه ها نقش اساسی را ایفا می کند. در حوزه ی ورزش نیز این نقش اساسی مشهود است. حال این سوال مطرح می شود که در بخش ورزش این ساز و کارهای اقتصادی چقدر می تواند مفید و نقش تعیین کننده ای در جهت گیری ورزش کشور داشته باشد. در پاسخ باید گفت زوایای زندگی و اجرایی که در کنار ما هستند همیشه تازگی خودش را دارد. اما چون ما به همه ی علوم آگاهی نداریم و در حقیقت ضعیف هستیم؛ سالها طول می کشد تا آن اشکال را بشناسیم و به ماهیت آن پی ببریم. زمانی وقتی در کشتارگاه کشتاری می کردند حیوانی را سر می بریدند؛ فقط گوشت آن را استفاده می کردند و مشتقات آن به دور ریخته می شد. اما امروزه از تمامی بخش های حیوانی مثل گوسفند استفاده می شود. پس خداوند هر چیزی که آفریده است با ارزش است (فتح الله زاده، ۱۳۸۸). پس اگر به ورزش به دیده ی اقتصادی نگریسته شود؛ می توان بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور را حل کرد. و شاید در آینده ای نه چندان دور اوضاع اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی کشور عزیزمان ایران را به گونه ای رقم زد که ما ایرانیان از آن پس به ایران و نام پر غرورش بیشتر افتخار کنیم... (فتح الله زاده، ۱۳۸۸).

بررسی متون:

- ۱- در بررسی که کورتیمانچه در مورد تاثیر ورزش بر اقتصاد انجام داد به این نتیجه رسیدند که به علت افزایش وزن و چاقی در افرادی که ورزش نمی کنند هزینه های درمانی افزایش می یابد و این امر با انجام ورزش باعث بهبود اقتصاد خواهد شد (Courtimanche, 2009).
- ۲- در بررسی Pefile و همکاران نتایج نشان داد که ورزش باعث بهبود علائم بیماری سکنه مغزی و کاهش عوارض ناشی از آن و کاهش هزینه های درمانی می گردد. پرستاران نقش عمده ای در آموزش بیماران در مورد ورزش و خانواده آنان و پذیرش درمان از سوی آنها بازی می کنند. ورزش در این عارضه مغزی باعث بهبود اقتصاد درمانی بیمار و در نتیجه کاهش هزینه های درمانی در یک جامعه می شود و در اقتصاد کشور نیز دخیل می باشد (Pefile et al, 2009).
- ۳- نتایج مطالعه شرینگتون و همکاران نشان داد که ورزش بر توانایی حرکتی در سالمندان بستری در بیمارستان و کاهش هزینه های بهداشتی و بیماری تاثیر دارد. با توجه به نتایج مطالعه طرح و برنامه ریزی مداخلات ورزشی برای سالمندان بستری در بیمارستان پیشنهاد شد (Sherington et al, 2009).
- ۴- بسیاری از مطالعات بر تاثیر ورزش بر بهبود علائم و کاهش عوارض کیستیک فیبروزیس و در نهایت کاهش هزینه های درمانی تاکید دارند و باعث بهبود جنبه های اقتصادی و اجتماعی خواهد شد (Rebecca etal, 2009).
- ۵- در تحقیق دیگری که ویستن و همکاران در سال ۲۰۰۹ انجام دادند به این نتیجه رسیدند که اگر ورزش و فعالیتهای ورزشی همراه با ایمنی نباشد نه تنها باعث کاهش هزینه های درمانی نخواهد شد بلکه می تواند باعث صدمات ورزشی نیز شده و هزینه های درمانی را افزایش دهد (Veisten et al, 2009).
- ۶- همه پزشکان و متخصصان تغذیه در مورد رژیم غذایی مطلوب و تناسب بدنی نظراتی را ارائه می دهند. رژیمهای غذایی هر کدام با افزایش هزینه های مالی و صرف وقت زیاد و شکست در فرایند رژیم درمانی روبرو می شوند در صورتیکه ورزش کردن نیاز به هزینه ای نداشته و با شکست نیز همراه نیست و از طرفی باعث کاهش هزینه های درمانی در افراد بی حرکت و سایر افراد جامعه می شود و افراد سالم نیز در صورت انجام ورزش کمتر از سایرین مبتلا به بیماریهای گوناگون می شوند (Best Shape, 1997).

یافته‌ها:

با توجه به مطالعات موجود ورزش در همه موارد باعث بهبود انواع بیماریها، جلوگیری از ایجاد بیماری، بهبود کیفیت زندگی، احساس شاد بودن، کاهش اختلالات خلقی و کاهش هزینه‌های درمانی شده و از این طریق تاثیر بسزایی در روند اقتصادی جامعه دارد چرا که یکی از بیشترین موارد هزینه‌های خانواده‌ها صرف تشخیص و درمان بیماریها شده و بار مالی زیادی را به افراد و جامعه وارد می‌کند. بنابراین با انجام ورزش و تغییر شیوه زندگی باعث کاهش هزینه‌های درمانی می‌شویم و در اقتصاد خانواده و جامعه تا حد زیادی موثر خواهیم بود.

بحث و نتیجه گیری:

از آنجایی که اکثر افراد جامعه به علت بی‌حرکتی و عدم انجام ورزش دارای مشکلات متعدد جسمی و روحی هستند. لذا برای افزایش کیفیت زندگی آنها، برنامه‌های خاص آموزشی جهت بالا بردن سطح دانش و اطلاعات افراد، خانواده‌ها و جامعه در مورد ورزش پیشنهاد می‌گردد. همچنین لازم است تا سطح آگاهی و اطلاعات کارکنان پرستاری را از طریق دوره‌های آموزشی افزایش داده تا آنها نیز در امر آموزش بیماران بیشتر کوشا باشند. تا بتوانیم از طریق کاهش هزینه‌های درمانی هرچه بیشتر در اقتصاد ایرانی پویا و فعال موفق باشیم و شاید در آینده‌ای نه چندان دور اوضاع اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی کشور عزیزمان ایران را به گونه ای رقم زد که ما ایرانیان از آن پس به ایران و نام پر غرورش بیشتر افتخار کنیم...

منابع:

۱. " باقری مجتبی، (۱۳۸۸)، ورزش و اقتصاد، انسان شناسی و فرهنگ www.anthropology .
- ۲.
۳. پاشا خدیجه (۱۳۸۸)، و ورزش و اوقات فراغت، <http://www.goaldaily.ir/Template1/mailto%20:Info@goaldaily.ir> .
۴. گزیده ای از مصاحبه ی علی فتح الله زاده، مدیر عامل باشگاه فرهنگی_ورزشی استقلال تهران در مورد اقتصاد ورزش "
5. Courtemanche C. Rising cigarette prices and rising obesity: Coincidence or unintended consequence?. J Health Econ. 2009 Mar 24
6. Pfeil M, Gray R, Lindsay B. Depression and stroke: a common but often unrecognized combination. Br J Nurs. 2009 Mar 26-Apr 8;18(6):365-9.
7. Sherrington C, Lord SR, Vogler CM, Close JC, Howard K, Dean CM, Clemson L, Barraclough E, Ramsay E, O'Rourke SD, Cumming RG. Minimising disability and falls in older people through a post-hospital exercise program: a protocol for a randomised controlled trial and economic evaluation. BMC Geriatr. 2009 Feb 26;9:8.
8. Rebecca S. Bernard, PhD¹, Lindsey L. Cohen, PhD² and Kathryn Moffett, MD. A Token Economy for Exercise Adherence in Pediatric Cystic Fibrosis: A Single-Subject Analysis*Eur J Health Econ. 2009 Mar 25. [Epub ahead of print]
9. Veisten K, Nossun A, Akhtar J. Total costs of injury from accidents in the home and during education, sports and leisure activities: estimates for Norway with assessment of uncertainty. Eur J Health Econ. 2009 Mar 25.
10. WWW.Best Shape of Your life.com 1997 The Economy Of Exercise Serving You Proudly Since 1997.